

Hakkıyla yaşanması mümkün olmayan bir düşünce, konuşulmaya değmez.

Yazılara bir alıntıyla başlamayı severim. Bulamazsam uydururum. Bu da öyle.

İnsanların konuşmalarının önemli bir kısmı hayatlarına ucundan bucağından değmeyecek konularla ilgili. Hiç görmeyecekleri ve hayatlarında sadece istatistik olarak varoldukları siyasetçiler, ciddiye almadıkları din, cesaret edemeyecekleri aşk ve bir yığın dedikodu. Kendimiz hakkında da konuşurken, mümkün merteye teziye ediyoruz ki, sorumluluk ortaya çıkmasın.

Bu da hemen bütün *konuşma* faaliyetinin ve onun üzerine bina edilmiş felsefe ve edebiyat kültürünün, *zaman öldürmek* için üretilmiş yaygara olduğu intibasını veriyor. Ben de yapmam gereken işleri savsaklamak için yazıyorum, Marx'ın Engels'den *para tırtıklamak* için yazdıklarının *çok önemli* ve *dünyayı değiştirecek* fikirler olduğunu söylemesi gerekmiş, yazarlar da neticede ticari bir faaliyette bulundukları için, kitaplarının *çok güzel* olduğunu iddia eder, benim böyle bir mecburiyetim olmayınca sanırım, yazdıklarımın aslında o kadar da önemli olmadığını itiraf etmek kolaylaşıyor.

Sözler ve fikirler neyi değiştirir? Yaşarsa insanların kafasına girer, onların hayatında değişiklikler yapar: Ancak fikrin ifadesinden belki yüz yıl sonra, belki hiçbir zaman. İnsanlara antalabileceğiniz fikirler ancak onların alışık olduğu fikirler, dünyayı *isimlerin olmadığı bir lisanla* anlatmaya heves etseniz, mesela, becerip de cümle kursanız bile insanlar sizi anlamayacaktır.

Bu da büyük ölçüde aynı dertlerden muztarip olmakla alakalı. Yaşama biçimleri kavga eder, dertler yarışır, insanlar da çeşitli kavramlar üzerinden, Tanrı veya toplum veya *Türklük* veya onun gibi fikirler üzerinden bu kavgaları izah eder. *Biz sizinle siz olduğunuz için kavga ediyoruz* diyecek kadar dürüst değildir kimse, bunun yerine kendimizin haklı, hatta dünyanın en haklı tarafı olduğumuzu söylememiz icap eder.

İşte konuşmak, zaten yaşanan bu mücadelede insanlara *haklılık* kazandırır. Allah insana böyle bir *hastalık* vermiş, *haklı* olmaya çalışıyor. Konuşmak da bunun için gerekli: Konuşmadan haklı olmak mümkün değil ama konuşarak da ne kadar haklı olunuyor, Allah bilir.